

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BANGLADEŞ HALK CUMHURİYETİ ARASINDA
KARMA EKONOMİK KOMİSYON BEŞİNCİ DÖNEM TOPLANTISI
MUTABAKAT ZAPTI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti arasında, 9 Mart 1979 tarihinde imzalanan “Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması” uyarınca,

12 Kasım 2012 tarihinde Dakka/Bangladeş'te imzalanan Türkiye- Bangladeş Karma Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Komisyonuna (bundan böyle KEK olarak belirtilecektir) uygun olarak,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti tarafından kabul edilerek, Türkiye-Bangladeş KEK Beşinci Dönem Toplantısı, 19-20 Kasım 2019 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türk heyetine Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY, Bangladeş heyetine ise Bangladeş Maliye Bakanı Sayın A H M Mustafa KAMAL başkanlık etmişlerdir.

Türk ve Bangladeş heyet üyeleri sırasıyla Ek I ve EK II’de yer almaktadır.

Bangladeş Maliye Bakanı Sayın A H M Mustafa KAMAL, ziyareti esnasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY ile görüşme gerçekleştirmiştir.

Müzakereler, iki ülke arasındaki dostane ilişkileri ve karşılıklı yarar temelinde ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin güçlendirilmesi ve daha da geliştirilmesi istekliliğini yansıtan samimi bir atmosferde gerçekleştirilmiştir.

KEK açılış oturumunda, iki taraf, iki ülke arasındaki genel ekonomik ve ticari ilişkideki eğilimleri gözden geçirmiş ve iki taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini teşvik etmek ve geliştirmek için yollar ve araçlar üzerinde konuşmuştur.

Teknik müzakereler ve KEK açılış oturumunda, ortak çıkarlara ilişkin çeşitli hususlar görüşülmüştür ve müzakerelerin sonuçları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

I. TİCARET VE YATIRIM İLİŞKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

i. D-8 Zirvesi

Taraflar, Bangladeş’in yaklaşan D-8 Başkanlığını ve 2020 yılı Nisan ayında Dakka’da yapılması planlanan D-8 zirvesini memnuniyetle karşılamıştır.

ii. İkili Ticari İlişkiler

Taraflar, ikili ticari ilişkilerde yaşanan son gelişmeleri gözden geçirmiş ve ticaret hacmindeki artış eğilimine rağmen ikili ticari ilişkilerin daha dengeli bir şekilde geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.

Taraflar, iş çevrelerini ve işletmeleri daha fazla ticari işlem yapmaya teşvik ederek mevcut ticari ilişkilerin bileşimini çeşitlendirmeyi kabul etmiştir.

iii. Ticareti Geliştirme

Taraflar, iki ülke özel sektör heyetlerinin karşılıklı ziyaretlerinin mevcut ticaret potansiyelinin maksimize edilmesinin öneminin altını çizmiştir. Taraflar, her iki ülkede düzenlenen fuar ve sergilere katılım sağlanmasının ikili ticari ve ekonomik ilişkileri geliştireceğine inançlarını ifade etmiş ve bu tür ticareti geliştirme faaliyetlerinin tanıtımına yönelik her türlü çabayı sarf etmeyi kararlaştırmıştır.

Bu itibarla, Taraflar, Türkiye'nin Bangladeş'te 2018 yılında düzenlenen 11 fuara ve 2019 yılında düzenlenen 10 fuara Türk firmalarının katılımını desteklemesi ve teşvik etmesi ile 2018 ve 2019 yıllarında Bangladeş'ten Türkiye'ye düzenlenen ticaret heyetlerinden duyulan memnuniyeti ifade etmiştir.

Taraflar, 2016 yılından bu yana iki ülkenin oda ve resmi kurumlarının desteğiyle Bangladeş'in Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu tarafından 30 adet ticaret ve yatırım seminerinin düzenlenmesini takdirle karşılamıştır.

Bangladeş Tarafı, Bangladeş ile Türkiye arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması için Bangladeş Başbakanı'nın önerisini yinelemiştir. Türkiye Tarafı, Türkiye ile Bangladeş arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması / Tercihli Ticaret Anlaşması imzalama ihtimalinin, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan gümrük birliğine ve DTÖ kapsamındaki yükümlülüklerine uygun olması gerektiğini belirtmiştir.

Taraflar, iki ülke arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması / Tercihli Ticaret Anlaşması ile ilgili tartışmalara devam etmeyi kabul etmiştir.

Bangladeş Tarafı, Türkiye'nin uyguladığı ilave gümrük vergileri konusundaki endişesini dile getirmiştir. Türkiye, söz konusu ilave gümrük vergilerinin DTÖ taahhütleri ile aynı doğrultuda olduğunu ve uygulamasını değiştirmeyi düşünmediğini belirtmiştir.

Taraflar, jüt ve jüt ürünlerindeki ticaretin, ticaret için potansiyelinin bulunduğu dikkat çekmiş ve bu bağlamda, Türk Tarafı, ilgili Türk ve Bangladeş kurumları ve şirketleri arasında ağ oluşturulmasını kolaylaştırmayı kabul etmiştir.

iv. Yatırım ve Endüstriyel İşbirliği

Taraflar, Türkiye Ticaret Bakanlığı ile Bangladeş Yatırım Geliştirme Kurumu (BIDA) arasında etkili bir ilişki kurulmasını teşvik ederek yatırımla ilgili bilgilerin teatisini teşvik edecektir.

Taraflar, Türkiye'nin potansiyel yatırımcılarını Bangladeş'e çekmek için Bangladeş'te ve Türkiye'de uygun zaman ve yerlerde yatırım semineri, tanıtım turu ve yatırım fuarları ile yatırım ve endüstriyel kalkınma ile ilgili ortak çalıştay / seminer / sempozyum düzenlemeyi kabul etmiştir.

Taraflar, potansiyel yatırım ve ticaret fırsatları hakkında bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla, özellikle de uluslararası ve ikili bazda fuar, sempozyum ve tanıtım turlarının yaygın ve zamanında duyurulması için iki ülke arasında etkili iletişim ve koordinasyonu sağlamayı kabul etmiştir.

Bangladeş Tarafı, Türk yatırımcılarını yalnızca Türk yatırımcılara özgü Bangladeş'te Özel Ekonomik Bölge (SEZ) almaya davet etmiştir.

Bangladeş'teki, DYY'ye yönelik iş dostu teşvikler dikkate alındığında, Bangladeş Tarafı potansiyel Türk yatırımcılara aşağıdaki endüstrileri belirtmiştir:

- Konfeksiyon ve Konfeksiyon Sektörünü Destekleyici Sanayiler
- Tarımsal rnler ve Tarımsal İşleme rnleri
- Entegre Tekstil rnleri
- Deri ve Deri Mamulleri
- Gemi İnşa
- Petrol Rafinerisi
- Motosiklet Montajı
- Yiyecek ve İçecek Sanayileri
- Boya ve Kimyasal
- Kağıt ve Kağıt rnleri
- Plastik
- Aydınlatma mhendisliğı (otomobil parçaları ve bisikletler dâhil)
- Eczacılık rnleri
- Kozmetik ve Tuvalet Müstahzarları
- Endüstriyel Kimyasallar
- Güneş Parkı
- Gayrimenkul Geliştirme
- Hava Taşımacılığı
- Havaalanı İşletmesi

v. Türkiye-Bangladeş İş Konseyi

Taraflar, zel sektör temelli platformların ikili ilişkilerin geliştirilmesinde etkin bir şekilde çalışmasının önemini dikkate alarak, Türkiye-Bangladeş İş Konseyi toplantılarını düzenli olarak organize etme isteklerini dile getirmiştir.

Türk tarafı, Türkiye Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK) ve Bangladeş Sanayi ve Ticaret Odaları Federasyonu'nun (FBCCI) kendi ülkelerindeki ticaret ve yatırımın tanıtımında bulunduğunu ve DEİK ve FBCCI'nın Türkiye ve Bangladeş arasındaki ticaret ve yatırımı kolaylaştırmak için bir mekanizmayı kurumsallaştırmaya istekli olduğunu ifade etmiştir. Bu hususta Türk Tarafı, DEİK ile FBCCI arasında bir Mutabakat Muhtırası (MOU) imzalamaya olan ilgisini dile getirmiştir.

vi. Müteahhitlik Hizmetleri

Türk tarafı, müteahhitlik ve teknik danışmanlık hizmetleri alanlarında mevcut ikili ilişkilerin geliştirilmesinin önemini vurgulamış ve Türk müteahhitlik firmalarının Bangladeş'te planlanan inşaat projelerinde yer almaya hazır olduunu dile getirmiştir.

Hızlı gelişen bir ekonomi olarak Bangladeş, Bangladeş'teki karayolu ve demiryolu bağılantısı, köprü, g, enerji, sağık, tarım vs. mega projelere Türkiye'yi yatırım yapmaya davet etmektedir.

II. İKTİSADİ VE TEKNİK İŞBİRLİĞİ

i. Bilim, Teknoloji, İnovasyon ve BİT

Taraflar:

- Bilim, teknoloji, inovasyon ve BİT alanlarında en iyi uygulama örnekleri ve tecrübelerin paylaşılması,
- Bangladeş'in Teknopark firmaları için Bangladeş'in daha düşük bir maliyetle ve daha yüksek kalitede ihtiyaç duyabileceği orta / yüksek veya ileri teknoloji ürünlerin tedariki,
- Her iki ülkenin teknoloji tabanlı firmalarını ve girişimcilerini bir araya getirmek ve işbirlikleri kurmak amacıyla faaliyetler yürütülmesi üzerinde anlaşmaya varmıştır.

Taraflar, her iki ülkenin Yüksek Teknoloji Parkları (HTP) / Yazılım Teknolojisi Parkları (STP) arasında işbirliğini teşvik etmek için bir mutabakat zaptı imzalamayı kabul etmiştir. Taraflar, bu alandaki ortak faaliyet alanlarını tanımlamak için karşılıklı çıkarlarını dile getirmiştir.

Taraflar, teknoloji geliştirme ve teknoloji transferi konularında en iyi uygulamaları paylaşarak ve bilim ve teknoloji alanında eğitim düzenleyerek işbirliği yapmak üzerinde anlaşmışlardır.

Türk Tarafı ayrıca, nanoteknoloji uygulamalarıyla bilimsel tarımın desteklenmesi; teşhis, tedavi amaçlı nükleer tıp kullanımı gibi farklı alanlarda eğitim ve değişim programları aracılığıyla Bangladeş ile yakın çalışmaya ilgi göstermiştir.

ii. Standardizasyon, Metroloji ve Kalite Altyapısı

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME), metroloji, kalibrasyon, ölçme sistemleri ve kalite kontrol alanlarında Bangladeş'in temel metroloji kuruluşu olan, Bangladeş Standartlar ve Deney Enstitüsü'nün (NML-BSTI) Ulusal Metroloji Laboratuvarı ile işbirliği ile ilgilenmektedir. İşbirliği aşağıdaki şekillerde yapılabilir:

- İkili karşılaştırmalar
- Personel değişimi
- Metroloji cihazlarının geliştirilmesi
- Metroloji konusunda ortak araştırma projeleri
- Ortak toplantılar ve konferansların düzenlenmesi
- İzlenebilirliğin sağlanması

Bangladeş Tarafı bu önerileri not almış ve önerileri Bangladeş Standartlar ve Deney Enstitüsü'ne (BSTI) ileteceğini belirtmiştir.

Taraflar, 19 Aralık 2017 tarihinde Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile Bangladeş Standartlar ve Deney Enstitüsü (BSTI) arasında imzalanan Mutabakat Zaptı çerçevesinde yürütülen mevcut işbirliğinden duydukları memnuniyeti ifade etmiştir.

Taraflar, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) gibi uluslararası standardizasyon kuruluşları nezdinde birbirlerini

destekleyecektir.

Türk Tarafı, Bangladeş Tarafını İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) üye olmaya davet etmiştir. Bangladeş Tarafı, önerilen bu konuyu not etmiş ve Bangladeş'teki ilgili Bakanlıklar / Ajanslar ile istişare ettikten sonra görüşünü Türk Tarafına iletmeyi kabul etmiştir.

iii. Helal Sektöründe İşbirliği

Türkiye Helal Akreditasyon Kurumu (HAK), Taraflar arasında daha iyi çalışan bir helal ekosistemi geliştirmek için helal sektöründe işbirliği önermiştir. Bu amaçla, Türk Tarafı, her iki ülkenin helal standartlarının uyumlaştırılması ve ikili helal ticaretinin artırılması saikiyle teknik toplantılar, uzmanlar için eğitim programları ve uzman ziyaretleri düzenlemeyi teklif etmiştir.

iv. KOBİ Alanında İşbirliği

Türk tarafı küçük ve orta ölçekli işletmeleri geliştirme alanında işbirliğini derinleştirme isteğini ifade etmiş olup bu kapsamda 19 Aralık 2017 tarihinde Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve Bangladeş Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İdaresi (SMEF) arasında imzalanan Mutabakat Zaptında belirtilen faaliyetleri uygulamaya geçirmek üzere hazırlanacak taslak Eylem Planını karşı tarafa sunacağını belirtmiştir. Bangladeş tarafı KOBİ'ler alanındaki işbirliği konusunda istekliliğini bildirerek Türk tarafının bu konudaki girişimini memnuniyetle karşıladığını ifade etmiştir.

v. Gemi İnşa Sanayi ve Denizcilik

Taraflar, gemi inşa alanında işbirliği olanaklarını vurgulamış ve aşağıdaki alanlarda işbirliğini desteklemeye hazır olduklarını açıklamıştır:

- İmalat planı hazırlığı otomasyonu dahil gemi inşa, yat inşa, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması için modern teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Türkiye ve Bangladeş'teki tersanelerin (havuzların) modernizasyonu ve inşaatı,
- Gemi, yat inşa, gemi bakım onarım, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması konularında mühendis ve teknik personele yönelik eğitim.

Bangladeş Tarafı, 1986'da imzalanan Denizcilik / Gemicilik Sözleşmesinin gözden geçirilmesi için taslak bir metin sunacaktır.

vi. Sivil Havacılık

Taraflar, Hava Ulaştırma Anlaşması'nın Kapasite Hükümleri ve Tarifelerin Belirlenmesi Maddelerini tadil eden Protokol, kargo seferleri için 5. Trafik Hakkı ve üst geçişlerden alınan

vergi konularının çözüme kavuşması için 2019 yılı Aralık ayında Ürdün’de gerçekleştirilecek olan ICAN Konferansı esnasında iki ülke sivil havacılık otoritelerinin bir araya gelerek müzakere yapmayı kabul etmiştir.

Bangladeş Tarafı, Türk Tarafından, uçuş mürettebatlarının, uçak bakım mühendislerinin, hava trafik kontrolörlerinin ve ICAO Standardı uyarınca Bangladeş Sivil Havacılık Otoritesi (CAAB) tarafından verilen havacılık personelinin diğer sertifikalarının tanınmasını ve onaylanmasını istemiştir. Türk Tarafı, talebi ilgili Türk makamlarına iletecektir.

vii. Güç ve Enerjide İşbirliği

Taraflar, yenilenebilir enerji dâhil olmak üzere güç ve enerji alanlarında bilgi ve işbirliği yapmaya istekli olduklarını belirtmiştir.

Taraflar, Bangladeş enerji sektörünün kapasitesinin geliştirilmesinde işbirliği yapma isteklerini belirtmiştir.

Bangladeş Tarafı, enerji sektörünün aşağıdaki alanlarında işbirliği teklif etmiştir:

- LNG tabanlı enerji santralleri de dâhil olmak üzere geleneksel enerji santrallerine uygun danışmanlık ve mühendislik hizmetlerinin farklı alanlarında insan kaynakları geliştirme / bilgi paylaşımı / kapasite geliştirme;
- Enerji santrallerinin sistem tasarımı, montajı, işletimi ve bakımında uzmanlık ve hizmet geliştirmeyi amaçlayan projelere Türk yatırımı.

Taraflar, yer bilimleri ve detayları tartışılacak maden arama faaliyetleri konularındaki eğitim programları yoluyla kapasite geliştirilmesi için işbirliği de yapacaktır.

viii. Kültür ve Turizm İlişkileri

Taraflar, Kültür ve Turizm alanlarında işbirliği fırsatlarını geliştirmeyi kabul etmiştir.

Bangladeş Tarafı, aşağıdaki konularda karşılıklı işbirliği önermiştir:

- İki ülkedeki Uluslararası Kitap Fuarlarına ve Kültürel Değişim Programlarına katılım imkanlarının araştırılması,
- Arkeoloji alanında mümkün olabilecek alanlarda işbirliği yapılması,
- Mimari koruma ve belgeleme ile arkeolojinin farklı alanlarında insan kaynağının geliştirilmesi,
- Resim, el sanatları, kitap ve fotoğraf sergilerinde değişim programı yapılması,

Bangladeş Tarafı, turizm sektörünün aşağıdaki alanlarında ikili işbirliği önermiştir:

- Türk yatırımcılar tarafından Bangladeş'te turizm altyapısının geliştirilmesine yönelik yatırım olanaklarının teşvik edilmesi,
- Her iki ülkenin özel sektörleri arasında, iki ülkenin turizm cazibe merkezlerine paket turlar vb. düzenlenmesi konusunda işbirliği yapılması,

- Turizm pazarlama planlaması, destinasyon yönetimi ve otel işletmeciliği alanlarında karşılıklı eğitim düzenlenmesi,
- Turizm uzmanları, seyahat yazarları ve tur operatörler, vb. değişiminde bulunulması.

ix. Eğitimde İşbirliği

Türk Tarafı, eğitim alanında iş birliği yapma ve müzakerelerin en kısa sürede başlatılması hususunda isteklerini ifade etmiştir.

Bangladeş Tarafı öneriyi not etmiş ve ilgili Bangladeş Bakanlığı ile istişareden sonra yanıt vermeyi kabul etmiştir.

x. Kalkınma Yardımı

Türk Tarafı sağlık, tarım, sanayi, enerji, kapasite geliştirme, eğitim, öğretim ve ilgili alanlarda yatırım yapma konusunda çok istekli olduğunu belirtmiştir. Türk Tarafı pilot bir proje olarak 10 adet sağlık ocağının inşası ile ilgili olarak uygulama sürecinin hızlandırılması için arsa iktisap belgelerinin tamamına ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Bangladeş, 10 adet sağlık ocağının inşası ile ilgili uygulama sürecini hızlandırmak için gerekli adımları atacaktır.

Bangladeş Tarafı, Türk Tarafına kalkınma yardımının genişletilmesinde Bangladeş Maliye Bakanlığı Ekonomik İlişkiler Bölümü ile yakın işbirliği yapmasını önermiştir.

xi. Şehircilik

Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliğine ilgilerini ifade etmiştir

- Kentsel gelişim ve arazi kullanım planlamasındaki jeo-teknik haritalama için ortak proje;
- Küresel ısınmadan kaynaklanan tehlikelerin belirlenmesi ve azaltılması için ortak proje;
- Kentsel gelişim için arazi kullanımına uygunluk konusunda farklı eğitimlerle kapasite geliştirme.

Taraflar, özellikle akıllı şehirler ve kent bilgi sistemleri olmak üzere şehircilik başlığı altına yeni işbirliği alanları eklemeyi kabul etmiştir.

İnşaat ve yapım işlerinde, proje yönetimi, sağlıklı ve güvenli yapı, bilgi paylaşımı, mühendislik eğitimi, yapı denetimi ile afet kapsamındaki hasar tespit, enkaz kaldırma ve altyapı koordinasyon işleri alanlarında teknik işbirliği yapılabilir.

xii. Afet Yönetimi

Bangladeş Tarafı aşağıdaki alanlarda işbirliğini araştırmak istemiştir:

- Tecrübe değişimi, deprem yönetimi ile ilgili farklı paydaşların işgücüne yönelik eğitim düzenlenmesi, ortak tatbikat ve sondaj, kentsel gönüllü programlarının geliştirilmesi;
- Bangladeşli mimar ve şehir planlamacıları, yapı mühendisleri, makine mühendisleri, mühendisler için depreme dayanıklı altyapı konusunda Türkiye'de burs sağlanması;
- Deprem anında en kısa sürede özel ekipman temini;
- Ekipman kullanımında kapasite geliştirilmesi.

xiii. Tarımda İşbirliği

Türk Tarafı, pirinç için soğutmalı çelik silo depolarının inşasında Türkiye Toprak Ürünleri Ofisi (TMO) aracılığıyla teknik yardım sağlamaya hazır olduğunu belirtmiştir.

Bangladeş'in talebi doğrultusunda morfin ve türevleri ihtiyaçlarının Afyon Alkaloidleri Fabrikasında üretilen ürünler ile karşılanabileceği değerlendirilmektedir.

Türk Tarafı, aşağıdaki faaliyetlerle ikili tarımsal işbirliği geliştirmeye hazır olduğunu belirtmiştir:

- Gıda, tarım ve hayvancılık konularında eğitim, uzman değişimi ve materyal temini konularında işbirliği yapmak
- Türkiye'de mevcut olan üretici örgütleri ile Bangladeş'te faaliyet gösteren emsalleri arasında karşılıklı işbirliği ve teknik deneyimlerin paylaşılması
- Pamuk, çeltik ve buğday özelinde ortak çalışmalar geliştirmek
- Bitkisel üretim konularında teknik deneyimleri paylaşmak ve işbirliğini artırmak
- Çay, fındık, elma, kuru üzüm, zeytinyağı, kuru kayısı, kuru incir ve turuncgiller gibi arz fazlası ürünlerde ticareti geliştirmek için çalışmalar yapmak
- Türkiye ile Bangladeş hükümeti arasında hayvancılık alanında işbirliğinin yapılması, karşılıklı ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve yatırım imkanlarının artırılması amacıyla;
 - Yerli gen kaynakların muhafazasına, biyoteknolojik gelişmeler ışığında hayvan ıslahı için hayvan tanımlama sistemleri ile soy kütüğü ve döl kontrolü gibi modern hayvancılık sistemlerinin kurulması ile ilgili teknik işbirliği,
 - Mevcut büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ile kanatlı işletmelerinin fiziksel altyapılarının modernizasyonunun sağlanması amacıyla modern hayvansal üretim bilgi ve teknolojileri ışığı altında kaliteli, güvenli ve verimli hayvansal ürün üretiminin sağlanmasına yönelik projeler yapılması,
 - İklim ve coğrafi koşulların uygunluğu çerçevesinde; Arıcılık, İpek böcekçiliği ve Kanatlı sektöründe damızlık dömlü yumurta üretilmesi ile yumurtacı ve etçi damızlık civciv üretilmesi için iki ülke özel sektör temsilcileri ile diyalogun sağlanması için gerekli girişimlerin sağlanması,
 - Süt ve süt ürünleri, bal, kanatlı eti ve sofralık yumurta ihracatı yapılması amacıyla ilgili iki ülke özel sektör temsilcileri ile diyalogun sağlanması için gerekli girişimlerin yapılması
- Su ürünleri yetiştiriciliği ve ticareti konularında işbirliği, bilgi ve tecrübe paylaşımı, araştırma, yayın ve uzman değişimi sağlanması.

Bangladeş Tarafı ayrıca, tarımsal işbirliğine ilişkin aşağıdaki sektörlerde işbirliği istemiştir.

- Yerel mısır, arpa ve darı gen kaynakları
- Abiyotik stres toleransı (kuru, tuzlu) mısır ve arpa gen kaynaklarını sağlamak
- Özel mısır (mısır koğanı, patlamış mısır, tatlı mısır) gen kaynaklarını sağlamak
- Doğal ve hibrit mısır tohum üretimi teknolojisi konularında fikir ve görüş teatisi
- İnsan Kaynakları Gelişimi (Mısırdaki DNA sekanslama, gen klonlama, C-DNA kütüphanesi oluşturma, özel elementlerin biyolojik olarak güçlendirilmesi)
- Tarım bilim ve teknolojileri
- Ticari öneme sahip ürünlerin tarımsal üretim ve araştırmaları
- Ürün genetiği ve ıslahı konusunda modern biyoteknolojik araçlarla araştırmalar, iklim dirençli ürün çeşitleri üzerine AR-GE
- Su kaynakları yönetimi
- Tarımsal gıdaların işlenmesi ve paketlenmesi
- Tarımsal yayım ve danışmanlık
- Tarım alet ve makinaları
- Tohum üretimi
- Hayvancılık, balıkçılık ve hayvan sağlığı araştırmaları

III. SONRAKİ TOPLANTI İÇİN YER VE ZAMAN

Taraflar, altıncı dönem KEK toplantısının diplomatik kanallarla karşılıklı olarak belirlenecek bir tarihte Dakka/Bangladeş'te gerçekteşirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

İngilizce iki orijinal nüsha olarak 20 Kasım 2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

BANGLADEş HALK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

(İmza)

MEHMET NURİ ERSOY
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI

(İmza)

A H M MUSTAFA KAMAL
MALİYE BAKANI

EK I

TÜRK HEYETİ LİSTESİ

1. Mehmet Nuri ERSOY	Kültür ve Turizm Bakanı	Eşbaşkan
2. Atilla BASTIRMACI	Genel Müdür Yardımcısı, Teknik Heyet Başkanı Ticaret Bakanlığı	
3. Ahmet TÜRK BEN	Yönetim Kurulu Üyesi, Türkiye Maarif Vakfı	Üye
4. Çağatay ÖZDEN	Daire Başkanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
5. Ümit Alpaslan KILIÇ	Daire Başkanı, Dışişleri Bakanlığı	Üye
6. Ulaş GÖNEN KIRLI	Daire Başkanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı	Üye
7. Arif ÇETİN	Daire Başkanı Sağlık Bakanlığı	Üye
8. Dr. Rıza Haluk SONER	Daire Başkanı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı	Üye
9. Ebubekir Kadri BİŞKİNLER	Asya Pasifik Koordinatörü Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	Üye
10. Gözde ŞAHİN	İkili İlişkiler Koordinatörü, Kültür ve Turizm Bakanlığı	Üye
11. Dr. Yıldız BERKKAN	Kütüphane Müdürü Kültür ve Turizm Bakanlığı	Üye
12. Yunus Emre CEYLAN	Uzman, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi	Üye
13. Hasan KÖSE	İhracatı Geliştirme Uzmanı Ticaret Bakanlığı	Üye
14. Bengü KUM DEMİR	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
15. Mehmet Eray ARSLANTAŞ	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
16. Emrah SÜMER	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
17. İbrahim ERİŞ	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
18. Süleyman CANIDEMİR	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
19. Yeşim PİRİ	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
20. Savaş TARHAN	Ticaret Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
21. Sinan YÜZAL	İhracatı Geliştirme Uzmanı , Ticaret Bakanlığı	Üye
22. Çağatay TELLİ	Ticaret Uzmanı , Ticaret Bakanlığı	Üye
23. Mehmet ORAL	AB Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
24. Burcu ÖZERGÜL ÇOLAK	AB Uzmanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
25. Baran GÖRMEZ	Çevre ve Şehircilik Uzmanı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Üye

26. Aziz AKSU	Denizcilik Uzmanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Üye
27. Burak KEMERCİ	Denizcilik Uzmanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Üye
28. İlknur KAYABAŞI	AB Uzmanı, Tarım ve Orman Bakanlığı	Üye
29. İsmail CANDAN	Sağlık Uzmanı, Sağlık Bakanlığı	Üye
30. Neriman BOZCA	Uzman, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Üye
31. Sinan DUYAR	Enerji Uzmanı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	Üye
32. Murat Alper ÖZTÜRK	KOBİ Uzmanı, KOSGEB	Üye
33. Saadettin AKIN	Uzman Türk Patent ve Marka Kurumu	Üye
34. Canan ALPASLAN	Uzman Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı	Üye
35. Cihan DİNÇER	Uzman Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı	Üye
36. Hasan DENİZ	Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yrd. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Üye
37. Yasin Baha KARABAĞ	Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yrd. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Üye
38. Hasan ÇALIŞKAN	Milli Eğitim Uzman Yardımcısı Milli Eğitim Bakanlığı	Üye
39. Nurettin ERDOĞAN	Uzman Yardımcısı Türkiye Maarif Vakfı	Üye
40. H. Nur GÜNAY	Memur Sağlık Bakanlığı	Üye

EK II

BANGLADEŞ HEYETİ LİSTESİ

1. A.H.M. Mustafa KAMAL	Maliye Bakanı	Eşbaşkan
2. Monowar AHMED	Sorumlu Müsteşar, Ekonomik İlişkiler Birimi, Maliye Bakanlığı	Üye
3. Mohammad Shamsul ALAM	Müsteşar Yardımcısı, Ekonomik İlişkiler Birimi Maliye Bakanlığı	Teknik Heyet Başkanı
4. M. Allama SIDDIKI	Büyükelçi, Bangladeş Ankara Büyükelçiliği	Üye
5. Shaifullah Mokbul MURSHED	Yönetim Kurulu Üyesi (Müsteşar Yard.), Bangladeş Yatırım ve Kalkınma Başkanlığı	Üye
6. Subhash Chandra SARKER	Müsteşar Yardımcısı, Tekstil ve Jüt Bakanlığı	Üye
7. Muhammad Akbar HUSAIN	Müsteşar Yardımcısı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Üye
8. Md. Azizur RAHMAN	Genel Müdür, Başbakanlık	Üye
9. Dr. Md. Mosharrof HOSSAIN	Daire Başkanı, Sivil Havacılık ve Turizm Bakanlığı	Üye
10. Fahimul ISLAM	Daire Başkanı, Kültür Bakanlığı	Üye
11. Noor Md. Mahbubul HAQ	Daire Başkanı, Ticaret Bakanlığı	Üye
12. Muhammad Ashraf Ali FARUK	Daire Başkanı, Ekonomik İlişkiler Birimi, Maliye Bakanlığı	Üye
13. Md. Daud ALI	Genel Müdür, Dışişleri Bakanlığı	Üye
14. Dr. Mohammad Monirul ISLAM	Başkonsolos, Bangladeş İstanbul Başkonsolosluğu	Üye
15. Md. Rais Hasan SAROWER	Misyon Şefi Yardımcısı, Bangladeş Ankara Büyükelçiliği	Üye
16. Md. Sabet ALI	Şube Müdürü, Bilgi ve İletişim Başkanlığı	Üye
17. Md. Raihan KABIR	Şube Müdür Yardımcısı, Ekonomik İlişkiler Birimi, Maliye Bakanlığı	Üye
18. Sabuj AHMED	Başkatip, Bangladeş Ankara Büyükelçiliği	Üye
19. Gazi Towhidul ISLAM	Halkla İlişkiler Memuru, Maliye Bakanlığı Özel Kalem,	Üye

**PROTOCOL OF THE FIFTH MEETING OF
THE JOINT COMMISSION FOR TRADE, ECONOMIC AND TECHNICAL
COOPERATION BETWEEN THE REPUBLIC OF TURKEY AND
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF BANGLADESH**

In accordance with the "Agreement on Economic and Technical Co-operation" between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the People's Republic of Bangladesh signed on March 9, 1979,

Pursuant to the Protocol of the Fourth Session of the Turkey-Bangladesh Joint Commission for Trade, Economic and Technical Cooperation (hereinafter stated as the JEC) signed in Dhaka, Bangladesh on November 12, 2012,

Having agreed by the Government of the Republic of Turkey and the Government of the People's Republic of Bangladesh, the Fifth Session of the Turkey-Bangladesh JEC was held on November 19-20, 2019 in Ankara, Turkey.

During the session, the Turkish Delegation was led by H.E. Mr. Mehmet Nuri ERSOY, Minister of Culture and Tourism of the Republic of Turkey and the Bangladesh Delegation was led by H.E. Mr. A H M Mustafa KAMAL, FCA, MP, Finance Minister of the People's Republic of Bangladesh.

The members of the Turkish and Bangladesh Delegations are listed in Annexes I and II respectively.

During his visit, H.E. Mr. A H M Mustafa KAMAL, FCA, MP had meetings with H.E. Prof. Dr. Mr. Mustafa ŞENTOP, Honorable Speaker of the Grand National Assembly of Turkey, H.E. Fuat OKTAY, the Vice President of the Republic of Turkey and H.E. Mr. Mehmet Nuri ERSOY, Minister of Culture and Tourism.

The meetings and discussions between the two Sides were held in a cordial atmosphere based on their desire to strengthen and further develop bilateral economic and commercial relations for their mutual benefit and progress.

At the Plenary Sessions of the JEC, the two Sides reviewed the trends in overall economic and trade relations between the two countries, and discussed ways and means to promote and enhance bilateral trade and investment relations.

During the technical meeting and the Plenary Session of the JEC, various issues of mutual interest were discussed and the results of those deliberations are summarized as follows:

I. REVIEW OF TRADE AND INVESTMENT RELATIONS

i. D-8 Summit

Both Sides welcomed the upcoming D-8 Chairmanship of Bangladesh as well as the D-8 summit scheduled to be held in Dhaka, in April 2020.

ii. Bilateral Trade Relations

Both Sides reviewed the recent developments in bilateral trade ties and noted that despite the growing trend, there is still need to develop more balanced bilateral trade relations.

Both Sides agreed to diversify the composition of current trade basket through encouraging business circles/enterprises to forge more business transactions.

iii. Trade Promotion

Both Sides underlined the importance of exchanging official and private sector delegations with a view to maximizing the existing trade potential between the two countries. Both sides also expressed their belief that participation in trade fairs and exhibitions in each other's country would pave the way for enhancing bilateral trade and economic relations, and decided to make every effort to promote such trade promotion activities.

In this respect, both sides noted with satisfaction that the Turkey supported and promoted the participation in 11 fairs in 2018 and 10 fairs in 2019 organized in Bangladesh as well as appreciated the trade missions organized from Bangladesh to Turkey in 2018 and 2019.

Both Sides appreciated the holding of 30 trade and investment seminars organized by Bangladesh Embassy in Ankara and Consulate General in Istanbul since 2016 with the support of Chambers and Government Agencies of two countries.

Bangladesh Side reiterated the proposal of the Prime Minister of Bangladesh to sign a Free Trade Agreement between Bangladesh and Turkey. Turkish Side stated that prospect of signing a Free Trade Agreement/Preferential Trade Agreement between Turkey and Bangladesh should be in line with Turkey's commitment to the Customs Union with the European Union and its obligations under the WTO.

Both Sides agreed to continue the discussions regarding a Free Trade Agreement/Preferential Trade Agreement between the two countries.

Bangladesh Side raised its concern with regard to additional duties applied by Turkey. Turkey responded that the concerned duties are in line with its WTO commitments and it does not plan to change their implementation.

Both Sides pointed out that trade in jute and jute goods have potential for trade and in this regard, the Turkish Side agreed to facilitate networking events between relevant Turkish and Bangladesh companies and organizations.

iv. Investment and Industrial Cooperation

Both Sides will encourage effective liaison between Ministry of Trade of Turkey and Bangladesh Investment Development Authority (BIDA) so that investment related information may be exchanged.

Both Sides agreed to arrange joint workshop/seminar/symposium on investment and industrial development through investment seminar, roadshow and investment fairs in Bangladesh and Turkey at convenient times and places to attract the prospective investors of Turkey in Bangladesh.

Both Sides agreed to maintain effective communication and coordination between the two countries in order to exchange information on prospective investment and trade opportunities, in particular widespread and timely announcement of fairs, symposiums and roadshows on international and bilateral basis.

Bangladesh side welcomed the Turkish investors to take up a dedicated Special Economic Zone (SEZ) in Bangladesh for the Turkish investors only.

In consideration of the business friendly incentives for FDI in Bangladesh, the Bangladesh Side

highlighted the following industries to prospective Turkish investors:

- Garments & Garment Supporting Industries
- Agro-products and Agro-processing Products
- Integrated Textiles
- Leather and Leather Products
- Shipbuilding
- Oil Refinery
- Motorbike Assembly
- Food and Beverage Industries
- Paint & Chemical
- Paper & Products
- Plastics
- Light Engineering (including auto-parts and bicycles)
- Pharmaceuticals Products
- Cosmetic Products and Toiletries
- Industrial Chemicals
- Solar Park
- Real Estate Development
- Air Transportation
- Airfield Management

v. Turkey-Bangladesh Business Council

Considering the importance of effective functioning of private sector based platforms in promoting bilateral relations, both Sides expressed their willingness to regularly organize the meetings of the Turkey-Bangladesh Business Council.

Turkish side stated that Foreign Economic Relations Board of Turkey (DEİK) and The Federation of Bangladesh Chambers of Commerce and Industry (FBCCI) are engaged in the promotion of trade and investment in their respective countries, and FBCCI and DEİK are desirous of institutionalizing a mechanism to facilitate trade and investment between Bangladesh and Turkey. In this respect, Turkish Side expressed its interest for signing a Memorandum of Understanding (MOU) between DEİK and FBCCI.

vi. Contracting Services

Turkish Side emphasized the importance of developing existing bilateral relations in the fields of contracting and technical consultancy services and expressed the readiness of Turkish contracting companies to take part in the construction projects planned in Bangladesh.

As a fast developing economy, Bangladesh would like to welcome Turkey to invest in the mega projects in Bangladesh in road & rail communication, bridge, power, energy, health, agriculture etc.

II. ECONOMIC AND TECHNICAL COOPERATION

i. Science, Technology, Innovation and ICT

Both sides agreed upon:

- Sharing best practices and experiences in science, technology and innovation and ICT areas.
- Supplying the medium/high or high-tech products that Bangladesh may need at a lower cost and higher quality for Bangladeshi Technopark firms.
- Doing activities for the purpose of bringing together technology based firms and entrepreneurs of both country and developing cooperation.

Both Sides agreed to encourage cooperation among the High-Tech Parks (HTP)/Software Technology Parks (STP) of both countries by signing a MoU. Both sides also expressed their mutual interest to identify the particular spheres of joint activities in this area.

Both Sides agreed to cooperate through sharing best practices with joint collaboration on technology development and technology transfer, organizing training in the field of science and technology.

The Turkish Side has also shown interest to work closely with Bangladesh through training and exchange programs in different areas like diagnostic, therapeutic use of nuclear medicine, boosting up agronomy with the application of nanotechnology.

ii. Standardization, Metrology and Quality Infrastructure

Scientific and Technological Research Council of the Turkish National Metrology Institute (TÜBİTAK UME) is interested in cooperation with National Metrology Laboratory, Bangladesh Standards and Testing Institution (NML-BSTI), the primary metrology institution of Bangladesh in the fields of Metrology, Calibrations, Measurement Systems and Quality Control. Cooperation could take the following forms:

- Bilateral comparisons
- Exchange of personnel
- Development of metrological equipment/instruments
- Joint research projects in metrology
- Organization of joint meetings and conferences
- Providing traceability

Bangladesh Side took note of these proposals and would communicate the proposals to Bangladesh Standard and Testing Institution (BSTI).

Both Sides expressed their satisfaction with the existing cooperation within the scope of Memorandum of Understanding between the Turkish Standards Institution (TSE) and the Bangladesh Standards and Testing Institution (BSTI) signed on December 19, 2017.

Both Sides will support each other at the international standardization organizations such as International Organization of Standardization (ISO) and International Electro-technical Commission (IEC).

Turkish Side invited the Bangladesh Side to become a member of the Standards and Metrology

Institute for Islamic Countries (SMIIC). Bangladesh Side noted the proposed issue and agreed to communicate its position to the Turkish Side after due consultation with the relevant Ministries/Agencies of Bangladesh.

iii. Cooperation in Halal Sector

Halal Accreditation Agency of Turkey (HAK) proposed cooperation in halal sector to develop a better working halal ecosystem between Both Sides. For this purpose, Turkish Side proposed to organize technical meetings, training programs for experts and expert visits which are expected to enhance harmonization of halal standards of both countries and bilateral halal trade.

iv. Cooperation on SMEs

Turkish Side expressed its willingness to deepen cooperation in the field of developing small and medium sized enterprises and to implement the activities stated in the “MoU between the Small and Medium Enterprises Development Organization (KOSGEB) and Small & Medium Enterprise Foundation (SMEF)” signed in Dhaka on December 19, 2017. In this respect, Turkish Side stated that the KOSGEB will submit an Action Plan. Bangladesh Side welcomed Turkish initiative in this regard and expressed its willingness to work jointly in this area.

v. Shipbuilding Industry & Maritime Affairs

Both Sides highlighted the opportunities for cooperation in the field of shipbuilding and declared their readiness to support cooperation in the following areas:

- Development and exchange of modern technologies for shipbuilding, yacht construction, ship repair and maintenance, ship recycling and dredging including automation of a process-layout preparation,
- Modernization/construction of shipyards (docks) in Turkey and the Bangladesh,
- Shipbuilding, yacht construction, ship repair and maintenance, ship recycling and dredging trainings for the engineers and technical personnel.

Bangladesh Side would provide a draft text for the revision of the Maritime/Shipping Agreement which was signed in 1986.

vi. Civil Aviation

Both Sides agreed to have negotiations between civil aviation authorities of both countries during ICAN Conference to be held in Jordan in December 2019 to discuss the issues regarding the Protocol amending the Articles of Capacity Provision and Establishment of Tariffs of the Air Transport Agreement, 5th Freedom Traffic Rights for Cargo operations and taxation for over flight operations.

Bangladesh Side requested the Turkish Side to recognize and validate the licenses of flight crews, aircraft maintenance engineers, air traffic controllers and any other certificates of aviation personnel issued in accordance with ICAO Standard by the Civil Aviation Authority of Bangladesh (CAAB). The Turkish Side will communicate the request to the relevant Turkish authorities.

vii. Cooperation on Energy and Power

Both Sides expressed their willingness to cooperate and exchange information in the fields of energy and power including renewable energy.

Both Sides expressed their willingness to cooperate in the field of capacity building of energy sector of Bangladesh.

Bangladesh Side offered cooperation in the following fields of power sector:

- Human resources development/knowledge sharing/capacity building in different fields of consulting and engineering services pertinent to conventional energy based power plants including LNG based power plants;
- Turkish investment in the projects aiming at development of expertise and services in system design, installation, operation & maintenance of power plants.

Both Sides will also cooperate for capacity building through training programs on earth sciences and mineral exploration with details to be discussed.

viii. Cultural and Tourism Relations

Both Sides agreed to develop cooperation opportunities in Cultural and Tourism areas.

Bangladesh Side proposed for mutual cooperation on the following issues:

- Explore possibilities to participate in the International Book Fairs and the Cultural Exchange Programs in the two countries,
- Probable areas of cooperation in the field of archaeology,
- Human Resource Development in different fields of architectural conservation and documentation and archaeology,
- Exchange programs on painting, handicrafts, books and photographs exhibitions.

Bangladesh Side proposed for bilateral cooperation in the following areas of Tourism sector:

- Agreed to encourage possibilities of investment in development of tourism infrastructure in Bangladesh by Turkish investors,
- Cooperation between private sectors of both the countries in terms of organizing package tours centering around tourism attraction between the two countries etc.,
- Exchange of training in the fields of tourism marketing planning, destination management and hotel management,
- Exchange of tourism experts, travel writers and tour operators etc.

ix. Cooperation in Education

Turkish Side expressed its willingness to cooperate in the field of education and to initiate negotiations at the earliest convenience. Bangladesh Side noted the proposal and agreed to respond after due consultation with the concerned Ministry of Bangladesh.

x. Development Assistance

Turkish Side expressed its keen interest in investing in health, agriculture, industry, energy, capacity building, training, education and related fields. With regard to the construction of 10 community clinics, as a pilot project, Turkish Side informed that they require all the land acquisition deeds to expedite the implementation process. Bangladesh will take necessary action(s) accordingly in regard to the construction of 10 community clinics to speed up the implementation process.

Bangladesh Side proposed the Turkish Side to cooperate closely with the Economic Relations Division, Ministry of Finance of Bangladesh in extending development assistance.

xi. Urbanization

Both Sides showed interest in cooperating in the following fields:

- Joint project for geo-technical mapping for urban development and land-use planning;
- Joint project for identification and mitigation of hazards caused by global warming;
- Capacity development through different trainings in land-use suitability for urban development.

Both Sides agreed to add new fields of collaboration under urbanization in particular the smart cities and urban information systems.

Technical cooperation in the field of construction works including project management, building safety, knowledge-sharing, engineering education, building inspection and damage assessment, debris removal and infrastructure coordination works related to disaster management.

xii. Disaster Management

Bangladesh Side requested to explore cooperation in the following areas:

- Exchanging experience, arranging training for the manpower of different stakeholders relevant to earthquake management, joint exercising and drilling, developing urban volunteer programs;
- Providing fellowship in Turkey on Earthquake resilient infrastructure for Engineers, Mechanical Engineers, Structural Engineers, Architect and Urban Planner of Bangladesh;
- Supply of special equipment at the time of earthquake in the earliest possible time;
- Capacity building in use of equipment.

xiii. Cooperation in Agriculture

Turkish Side expressed its readiness to provide technical assistance through the Soil Products Office of Turkey (TMO) in the construction of chilled steel silo storage for rice.

Regarding to the demand of Bangladeshi Side, requirement of morphine and derivatives can be met by Afyon Alkaloids Factory.

Turkish Side stated its readiness to develop bilateral agricultural cooperation through the followings activities:

- Cooperation on food, agriculture, animal husbandry, and herbal production through exchange of experts and materials,
- Mutual cooperation and share of experience between the Turkish and Bangladeshi producer organizations operating in agriculture sector.
- Developing joint projects in particular on cotton, rice plant and wheat,
- Sharing technical experiences and enhancing cooperation about plant production
- Focusing on developing bilateral trade in certain agricultural products in particular citrus, tea, nuts, apple, olive oil, dried grape, fig and apricot etc.,
- To ensure the cooperation between governments of Turkey and Bangladesh in the field of livestock and to develop the economic and trade relations and increase the investment opportunities regarding to the mutual demands and needs ;
 - Technical cooperation on building modern husbandry systems like: protecting genetic resources of indigenous breeds, animal identification systems for animal breeding, herd book and progeny testing in line with the biotechnological improvements
 - Conducting projects for modernization of infrastructure of large and small ruminant and poultry animal farms in line with the biotechnological improvements, to supply high qualified, safe and fruitful animal products
 - In case of the convenience of geographic and climatic conditions, ensuring necessary initiatives to provide communication between the private sector agents of both Sides in the fields of apiculture, sericulture and production of fertile hatching eggs, meat type breeder chicken and layer chicken in poultry sector
 - Ensuring necessary initiatives to provide communication between the private sector agents of both Sides in the fields of dairy products, honey, poultry meat and table egg export
- Cooperation, sharing experience, information, and exchange of research, publication and experts in the field of aquaculture and aquaculture trade.

Bangladesh Side further sought cooperation on the following sectors relevant to agricultural cooperation:

- Local maize, barley & millets germplasm.
- Providing abiotic stress tolerant (drought, saline) maize & barley germplasm.
- Providing germplasm of specialized corn (baby corn, popcorn, sweet corn)
- Exchange the ideas and views of inbred development & hybrid maize seed production technology.

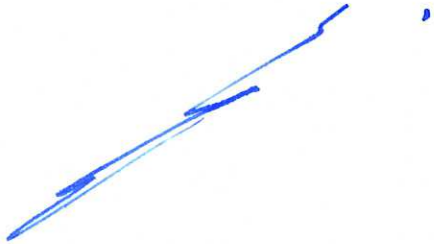
- Human Resource Development (DNA sequencing, gene cloning, C-DNA library construction, bio-fortification of special elements in maize)
- Agricultural Science and technology
- Agricultural production and research on commercial important crops
- Research on crop genetics and breeding through modern biotechnological tools e
Research and development of climate resilient varieties of crops
- Water resource management
- Agro-food processing and packaging
- Agricultural extension and consultancy
- Agricultural tools and machineries
- Seed production and
- Animal husbandry, fisheries and animal health research.

III. TIME AND VENUE OF THE NEXT SESSION

Both Sides agreed to hold the sixth session of the JEC in Dhaka, Bangladesh on a date to be mutually determined through diplomatic channels.

Done and signed in Ankara, Turkey on November 20, 2019 in two originals in English language.

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TURKEY**

**MEHMET NURİ ERSOY
MINISTER OF CULTURE AND
TOURISM**

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
PEOPLE'S REPUBLIC OF
BANGLADESH**

**A H M MUSTAFA KAMAL, FCA, MP
MINISTER OF FINANCE**

LIST OF TURKISH DELEGATION

1. H.E. Mehmet Nuri ERSOY	Minister of Culture and Tourism	Chairman
2. Atilla BASTIRMACI	Deputy General Director, Ministry of Trade	Head of Technical Delegation
3. Ahmet TÜRK BEN	Member of Board, Turkish Maarif Foundation	Member
4. Çağatay ÖZDEN	Head of Department, Ministry of Trade	Member
5. Ümit Alpaslan KILIÇ	Head of Department, Ministry of Foreign Affairs	Member
6. Ulaş GÖNEN KIRLI	Head of Department Ministry of Culture and Tourism	Member
7. Arif ÇETİN	Head of Department Ministry of Health	Member
8. Dr. Rıza Haluk SONER	Head of Department Turkish Cooperation and Coordination Agency	Member
9. Gözde ŞAHİN	Bilateral Relations Coordinator Ministry of Culture and Tourism	Member
10. Dr. Yıldız BERKKAN	Director, Ministry of Culture and Tourism	Member
11. Yunus Emre CEYLAN	Expert, Presidency of the Republic of Turkey Investment Office	Member
12. Hasan KÖSE	Export Promotion Expert, Ministry of Trade	Member
13. Bengü KUM DEMİR	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
14. Mehmet Eray ARSLANTAŞ	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
15. Emrah SÜMER	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
16. İbrahim ERİŞ	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
17. Süleyman CANIDEMİR	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
18. Yeşim PİRİ	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
19. Savaş TARHAN	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
20. Sinan YÜZAL	Export Promotion Expert, Ministry of Trade	Member
21. Çağatay TELLİ	Trade Expert, Ministry of Trade	Member
22. Ayşe Banu ÖZCAN	Trade Expert, Halal Accreditation Agency	Member
23. Mehmet ORAL	EU Expert, Ministry of Trade	Member
24. Burcu ÖZERGÜL ÇOLAK	EU Expert, Ministry of Trade	Member
25. Baran GÖRMEZ	Environment and Urbanization Expert, Ministry of Environment and Urbanization	Member
26. Aziz AKSU	Maritime Expert, Ministry of Transportation and Infrastructure	Member
27. Burak KEMERCI	Maritime Expert, Ministry of Transportation and Infrastructure	Member
28. İlknur KAYABAŞI	EU Expert, Ministry of Agriculture and Forestry	Member
29. İsmail CANDAN	Health Expert, Ministry of Health	Member

30. Neriman BOZCA	Expert, Ministry of Industry and Technology	Member
31. Sinan DUYAR	Energy Expert, Energy Market Regulatory Board	Member
32. Murat Alper ÖZTÜRK	SME Expert, KOSGEB Small and Medium Enterprises Development Organization	Member
33. Saadettin AKIN	Expert Turkish Patent and Trademark Office	Member
34. Canan ALPASLAN	Expert Turkish Cooperation and Coordination Agency	Member
35. Cihan DİNÇER	Expert Turkish Cooperation and Coordination	Member
36. Hasan DENİZ	Assistant Expert Ministry of Energy and Natural Resources	Member
37. Yasin BAHA KARABAĞ	Assistant Expert Ministry of Energy and Natural Resources	Member
38. Hasan ÇALIŞKAN	Assistant Expert Ministry of National Education	Member
39. Nurettin ERDOĞAN	Assistant Expert Turkish Maarif Foundation	Member
40. H. Nur GÜNAY	Officer Ministry of Health	Member

LIST OF BANGLADESH DELEGATION

1. H.E. A H M Mustafa KAMAL	Minister of Finance	Chairman
2. Monowar AHMED	Secretary, Economic Relations Division , Ministry of Finance	Member
3. Mohammad Shamsul ALAM	Additional Secretary, Economic Relations Division, Ministry of Finance	Head of Technical Delegation
4. H.E. M. Allama SIDDIKI	Bangladesh Ambassador to Turkey	Member
5. Shaifullah Mokbul MURSHED	Executive Member (Additional Secretary), Bangladesh Investment Development, Authority	Member
6. Subhash Chandra SARKER	Additional Secretary, Ministry of Textiles and Jute	Member
7. Muhammad Akbar HUSAIN	Additional Secretary, Ministry of Science and Technology	Member
8. Md. Azizur RAHMAN	Director General, Prime Minister's Office	Member
9. Dr. Md. Mosharrof HOSSAIN	Joint Secretary, Ministry of Civil Aviation and Tourism	Member
10. Fahimul ISLAM	Joint Secretary, Ministry of Cultural Affairs	Member
11. Noor Md. Mahbubul HAQ	Joint Secretary, Ministry of Commerce	Member
12. Muhammad Ashraf Ali FARUK	Joint Secretary, Economic Relations Division, Ministry of Finance	Member
13. Md. Daud ALI	Director General, Ministry of Foreign Affairs	Member
14. Dr. Mohammad Monirul ISLAM	Consul General, Bangladesh Consulate General, Istanbul	Member
15. Md. RAIS Hasan Sarower	Minister & Deputy Chief of Mission, Bangladesh Embassy	Member
16. Md. Sabet ALI	Deputy Secretary, ICT Division	Member
17. Md. Raihan KABIR	Senior Assistant Chief, Economic Relations Division, Ministry of Finance	Member
18. Sabuj AHMED	First Secretary, Bangladesh Embassy	Member
19. Gazi Towhidul ISLAM	Public Relations Officer, Finance Minister's Office	Member

